

Oponentský posudek – Diplomová práce

Jméno autora práce: Bc. Lenka Drábková

Jméno vedoucího práce : Doc. PaedDr libuše Smolíková, PhD

Jméno oponenta práce : Petr Bitnar

Ročník autora: 2. roč. NMgr. studia

Rok obhajoby: 2011

Název práce : Vliv Vojtovy reflexní lokomoce na hodnoty plicních funkcí

Typ práce: experimentální práce

Posudek:

Práce po formální a grafické stránce splňuje požadovaná kritéria diplomové práce. Jazyk je zvolen vhodně, lingvistická stránka (použitá osoba, skloňování a gramatika) je plně v mezích norem. Citační rejstřík je obsáhlý s použitím relevantních, validních a moderních zdrojů, avšak je zde jistý nepoměr mezi tuzemskou a zahraniční literaturou a množstvím zdrojů z tak tzv. neimpactovaných tuzů s nižší vědeckou a objektivní hodnotou. Odkazy na citace v textu jsou po formální stránce správné a dostatečné.

Práce je formálně načleněna do 5 kapitol, dále obsahuje závěry, referenční seznam, přílohy a také seznam zkratk. Člěnění práce je logické s dobrou návazností jednotlivých kapitol i subkapitol. Rozdělení zachovává pravidla vědecké práce a je po obsahové stránce děleno na souhrn poznatků, cíle a hypotézy, metodiku, výsledky, diskusi a závěry.

Kap. 1) Přehled poznatků. V prvních částech přehledu poznatků se autorka zabývá základním souhrnem informací o respiračním svalstvu, velká pozornost je zde věnována funkcím bránice, není zde opomenuta ani funkce posturální. Posturální funkce bránice je rozebrána dostatečně avšak je podložena relativně malým počtem citací z více literárních zdrojů. Autorka převážně vychází z tuzemské literatury, což je vzhledem k náročnosti tématu méně než by bylo zapotřebí. V dalších částech přehledu poznatků se autorka zabývá souhrnným přehledem plicních funkcí a možnostmi jejich vyšetření. Přehled je zaměřen věcně a stručně se zohledněním potřeb fyzioterapeuta. V závěru od subkap. 1.8. je popisována metodika a kineziologické aspekty Vojtovy reflexní lokomoce. Zde se autorka správně cíleně zaměřuje na vliv této reflexní na dechové funkce. Jen rozdělení na Reflexní otáčení a plazení a jejich vliv na respirační systém není úplně šťastné, neboť je evidentní, že v literárních zdrojích z kterých autorka vychází je velmi málo informací o vliv reflex. plazení a tato číslovaná subkapitola pak obsahuje jen 2 věty což považuji po formální stránce za drobnou chybu a bylo by lépe kdy autorka RO a RP spojila jen do jedné kapitoly.

Kap 2.) Cíle a hypotézy. Autorka si zde stanovila 2 hypotézy, které správně rozdělila na hypotézu nulovou a hypotézu alternativní. Z mého pohledu jsou hypotézy zvoleny správně a v zásadě pokrývají otázky, které téma práce vyvolává. Chybí mi tam snad jen 3 hypotéza, která by se týkala změny vegetativního ladění u stimulovaných probandů, což by šlo odečíst ze změny průsvitu dechových cest (zejména bronchů), neboť jejich reakce není závislá na kineziologické změně svaloviny kosterní ale na poměru sympatikus x parasympatikus. Otázky zaměřené na vegetativní

system by tedy mohly v práci být položeny, neboť by více ozřejmily komplexnost reakcí těla během RL stimulace. Otázkou pro mě také je na základě čeho si autorka zvolila 25 minutový limit jako kontrolní časový bod při 2 kontrolním vyšetření. Tato skutečnost není v souhrnu poznatků ani na začátku kapitoly cíle a hypotézy nikterak zmíněna. Proč si tedy autorka zvolila tento časový horizont a ne jiný a proč jich také nezvolila třeba více (např. po dalších 25 minutách) je otázkou.

Kap 3) Metodika. Metodika práce je zvolena a popsána správně, bez formálních i logických chyb. Autorka zde prokazuje velmi slušnou metodologickou schopnost, což je pro experimentální práci velmi zásadní. Tato kapitola splňuje veškeré náležitě parametry a považuji ji za zdařilou.

Kap. 4) Výsledky. Výsledky jsou zpracovány statisticky správně, po formální stránce též. Jsou uvedeny v tabulkách i grafech. Jsou přehledné a nechybí ani stručný komentář a komentář klinické významnosti tj. ... tento nálezn jsme hodnotili jako žádoucí/nežádoucí. Autorka přesně nevysvětluje v čem tato žádánost/nežádánost spočívá, ale z logiky věci je to zasvěcenému čtenáři jasné. Ve zpracování výsledků se autorka opírá o posuzování výsledků vypočítaných norem, které staví oproti sobě. Nezabývá se tedy absolutními čísly ale procentami normy resp % náležitých hodnot, které jsou již pravděpodobně součástí spirometrického softwaru. Ve výsledcích se autorka zabývá srovnáním vybraných plicních funkcí před a okamžitě po terapii a následně po 25 minutové latenci.

Kap. 5) Diskuse. Diskuse je pojatá velmi obsáhle až grandiózně, ale právě v této části vidím největší úskalí práce. Autorka na plných 4 stranách předkládá opět obecný a oproti kap. 1. V něčem rozšířený přehled poznatků. Na druhou stranu jsou výsledky samotného experimentu spíše opět poznamenány než okomentovány. Je zde velký nepoměr mezi informacemi obecnými (rešeršními) a konkrétními (týkajícími se konkrétních výsledků experimentu). Autorka zřejmě zcela nepochopila obsahovou stránku diskuse. Mnoho informací z prvních 4 stran by tam našlo své místo spíše v úvodu práce (v kap. 1) a naopak by komentář a názory autorky k naměřeným hodnotám zasloužily mnohem větší prostor a hlavně autorčin komentář a názor, tedy alespoň náznak vysvětlení proč k té či oné změně došlo co za touto změnou fyziologicky stojí apod. Např. U parametrů MEF 50 a MEF 25 došlo po aktivaci k signifikantnímu zhoršení. Tento fakt je striktně a suše předložen, ale není vůbec oddiskutován, tj. není hledáno řešení ani v autorčině pojetí ani např. podložením vysvětlení z literatury. Diskuse ač tedy obsáhlá a zajímavá neodpovídá plně charakteru diskuse jakou by experimentální dílo mělo mít.

Ještě je zde jedna poznámka: Z díla není jasné jak autorka podchytila fakt že každý jedinec je jinak výbavný v rámci RL a u každého je nástup reflexní odpovědi na stimulaci RL odlišný a hlavně odlišně masivní. Z klinické zkušenosti je známo že existují jedinci tzv. „výbavní“ a „nevýbavní“. Podle čeho autorka během experimentu určovala zda se jí podařilo reflexní odpověď (reflexní lokomoci) vyvolat. V diskusi a výsledcích tak chybí intra a interindividuální srovnání, abychom mohli porovnat u kterého jedince byla masivnější odpověď a mohli ho tak alespoň podle těchto parametrů označit za „výbavného“. Podrobné výsledky jsou sice přiloženy ale pouze v příloze a je jimi autorkou v tomto pohledu málo operováno.

Závěry. Jsou jasné a vzhledem k diskusi možná až příliš stručné. Nicméně splňují parametry a hypotézy jsou zde okomentovány a shrnuty.

Závěry oponenta: Práce předkládá velmi zajímavé téma, které je velmi užitečné a to zejména v našich tuzemských podmínkách. Vojtova reflexní lokomoce v ČR brána jako zlatý „neoddiskutovatelný“ standard léčby u celého spektra onemocnění a tato metoda je brána jako

univerzálně léčebná. Nicméně ačkoliv je to metoda velmi využívaná a preferovaná stále v zásadě chybí klinické a paraklinické experimenty ,které by její skutečný terapeutický efekt potvrzovaly či vyvracely. Metoda RL dle Vojty je zde brána často jako fundament veškeré léčby ačkoliv dodnes nejsou známy ani její neurofyziologická báze ani její komplexní dopady ověřené experimentálně. Je to metoda tedy opírající se spíše o tradici a osobní klinické zkušenosti. Proto tuto práci velmi kvitují přisuzují jí důležitou objektivizační roli v pochopení mechanismů odehrávajících se při stimulaci Vojtovou RL. Výsledky které autorka předkládá jsou velmi zajímavé a dá se o ně alespoň bazálně opřít názor na mechanismy které se během RL v těle odehrávají. Práce tak trochu „hereticky“ nabourává mýty o 100% terapeutické užitečnosti Vojtovo metody, na druhou stranu její terapeutický dosah a důležitost potvrzuje. Nicméně z experimentu vyplývá , že veškeré změny jsou spíše v trendu či na hranici statistické významnosti a tak je otázkou jak velký vliv RL má na pacientovo zdraví. Je však samozřejmě otázkou co by se dělo, a jak by experiment vypadal kdyby byli probandi Vojtovou metodou intervenováni delší dobu a stali se tak senzitivnější ke stimulaci , čili jaký efekt by se u nich dal vyvolat po časově delší stimulaci a to jak aktuální (např. po 45 minutách stimulace) či v horizontu (např. po 1 měsíci pravidelné léčby touto metodou).

Práce autorky je tedy z hlediska experimentálního i klinického důležitá. Škoda jen že v diskusi se autorka tak málo zabývá výsledky a nehledá řešení a nápady pro vysvětlení svých zajímavých nálezů. Chybí t´ž posouzení intra a interindividuální pro odlišení „výbavnosti“ jedinců.

I přes tyto „drobné“ výtky práce splňuje kriteria požadovaná pro diplomovou práci, je velmi přínosnou, zajímavou a užitečnou.

Práci doporučuji k obhajobě.

Otázky oponenta:

- 1) Dle čeho jste určila 25 minut jako interval vhodný k následnému 3 přeměření
- 2) Jak si vysvětlujete změny ve výdechových průtocích a výdechových rychlostech akutně po stimulaci a změnách po 25 minutové latenci. Čím jsou způsobeny, co za nimi stojí ?
- 3) Jak si vysvětlujete změny expiračního rezervního objemu? Čím jsou způsobeny, co za nimi stojí ?
- 4) Jak jste posuzovala reakci pacienta a jeho odpověď na reflexní stimulaci? Resp. posuzovala jste toto kritérium? Jakou nejčastější kineziologickou změnu jste pozorovala při RL stimulaci u probandů? Byli někteří probandi tzv. „výbavní“ / „nevýbavní“ ?
- 5) Bylo by možné probandy měřit vámi použitým přístrojem i ke kontinuálnímu sledování změn přímo během stimulace Ref. Lokomocí ?
- 6) Na straně 50 píšete .. bohužel i ekonomická náročnost VRL nám neumožnila vést dlouhodobou a intenzivní terapii... . V čem vidíte ekonomickou náročnost Vojt. reflexní lokomoce ?

V praze 12.5. 2011 Petr Bitnar